

Sygn. akt IV CNP 32/17

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie ze skargi pozwanych
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w R.
z dnia 1 września 2016 r., sygn. akt IV Ca [...],
w sprawie z powództwa Powiatu R. - Powiatowego Urzędu Pracy w R.
przeciwko M.L. i W.L.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 8 grudnia 2018 r.,

**odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądza solidarnie
od pozwanych (skarżących) na rzecz powoda kwotę 1800
(jeden tysiąc osiemset) zł tytułem kosztów postępowania
wywołanego skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku.**

UZASADNIENIE

Pozwani M.L. i W.L. wnieśli skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 1 września 2016 r. oddalającego ich apelację od wyroku Sądu Rejonowego w R. z dnia 9 listopada 2015 r., którym Sąd pierwszej instancji zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz Powiatu R. - Powiatowego Urzędu Pracy w R. kwotę 47.746,11 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo i orzekł o kosztach postępowania. Zasądzona kwota stanowiła równowartość przekazanej powodom refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia dwóch stanowisk pracy z odsetkami od chwili przekazania środków.

Sąd ustalił, że w dniu 15 lutego 2010 r. pomiędzy Starostą Powiatu R. a pozwanymi została zawarta umowa, w której Powiatowy Urząd Pracy w R. przyznał pozwanym środki w kwocie 31.890 zł na refundację kosztów wyposażenia i doposażenia dwóch stanowisk pracy (mechanik-spawacz) dla skierowanych przez Urząd Pracy bezrobotnych. Umowa miała zostać uznana za wykonaną po zrealizowaniu przez pozwanych wszystkich obowiązków umownych, co powinno zostać potwierdzone pisemnym oświadczeniem Urzędu Pracy. Obowiązki pozwanych polegały przede wszystkim na utrzymaniu zatrudnienia na poziomie z dnia złożenia wniosku - powiększonego o dwa stanowiska doposażone - przez okres minimum 24 miesięcy oraz utrzymaniu zatrudnienia dwóch osób skierowanych przez Urząd Pracy, rekrutowanych spośród bezrobotnych.

W ocenie obydwu Sądów pozwani nie wypełnili obowiązków umownych, co uprawniało powoda do żądania zwrotu przyznanego im dofinansowania wraz z odsetkami w łącznej kwocie 47.746,11 zł. Pozwani nie poinformowali Powiatowego Urzędu Pracy o fakcie rozwiązaniu stosunku pracy z C.T. (bezrobotnym skierowanym do pracy przez Powiatowy Urząd Pracy w R.). Nie złożyli także w terminie 7 dni od tego zdarzenia informacji o zapotrzebowaniu na osoby bezrobotne, które zatrudniliby na warunkach opisanych w umowie, do czego zobowiązywał ich § 5 ust. 7 i 8 umowy. Sądy uznały ponadto, że pozwani naruszyli także § 5 ust. 3 umowy, zobowiązujący ich do utrzymania przez okres minimum 24

miesiące stanu zatrudnienia z dnia złożenia wniosku oraz dwóch stanowisk „doposażonych”.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego pozwani zarzucili naruszenie art. 7 Konstytucji RP, § 2 i § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 kwietnia 2009 r. w sprawie dokonywania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2015 r., poz. 1041). Pozwani wskazali także, że zaskarżony wyrok jest niezgodny z art. 378 k.p.c. i §§ 1 ust. 1, 9 ust. 2, 5 ust. 7 i 9 ust. 6 umowy nr 35/2010. Te same przepisy skarżący wskazali jako te, z którymi zaskarżony wyrok jest sprzeczny. Poniesioną szkodę pozwani łączą z dokonaniem zapłaty zasądzonej kwoty, a niemożność skorzystania z innych środków prawnych w celu wzruszenia orzeczenia uzasadnili nieprzysługiwaniem od niego skargi kasacyjnej i niewystąpieniem przesłanek wznowienia postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przewidziana w art. 424¹ i n. k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu drugiej instancji nie jest kolejnym środkiem odwoławczym, lecz nadzwyczajną instytucją prawa procesowego wprowadzoną w celu umożliwienia stronom uzyskania prejudykatu koniecznego do dochodzenia od Skarbu Państwa odszkodowania na podstawie art. 417¹ § 2 k.c. za szkodę wyrządzoną wydaniem niezgodnego z prawem orzeczenia sądowego.

W orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości podkreśla się, że szczególne funkcje wypełniane w państwie przez sądy oraz zasada pewności prawa powodują, że państwo może ponieść odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną orzeczeniem sądowym tylko wtedy, gdy sąd naruszył prawo w sposób oczywisty, w przypadku bowiem wykonywania władzy dyskrecyjnej niezbędny jest pewien margines błędu, którego popełnienie nie może rodzić odpowiedzialności odszkodowawczej państwa (orzeczenie z dnia 30 września 2003 r. w sprawie C-224/01, Gerhard Kobler v. Austria).

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy i co jednolicie przyjmowane jest w doktrynie, na gruncie powyższych przepisów użyte w nich pojęcie „niezgodności z prawem” prawomocnego wyroku ma suwerenne i autonomiczne znaczenie zdeterminowane przez istotę władzy sądowniczej i niezawisłości sędziowskiej, a w szczególności przez przyznanie sądom szerokiego zakresu swobody przy wykładni i stosowaniu prawa. Powszechnie zatem przyjmuje się, że wyrokiem niezgodnym z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. w zw. z art. 417¹ § 2 k.c. jest tylko orzeczenie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami orzeczniczymi lub wydane w wyniku rażąco błędnej wykładni czy oczywiście niewłaściwego zastosowania przepisu prawa. Niezgodność z prawem w rozumieniu omawianego przepisu musi mieć zatem charakter kwalifikowany: elementarny i oczywisty. Jeżeli sąd nie wykracza rażąco poza granice przyznanej mu swobody orzeczniczej, to działa w ramach porządku prawnego, nawet jeżeli dokonał wykładni prawa odmiennej od przyjmowanej i wydane orzeczenie może być uznane za niezgodne z przepisami prawa. Takie uchybienie mogłoby być jedynie przedmiotem zaskarżenia na drodze zwykłych środków odwoławczych, nie jest jednak wystarczające do uznania wyroku za niezgodny z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. i art. 417¹ § 2 k.c. (por. m.in. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2006r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35, z dnia 4 stycznia 2007 r. V CNP 132/06, OSNC 2007, nr 11, poz.174, z dnia 13 grudnia 2005 r. II BP 3/05, nie publ. i z dnia 9 lutego 2010 r. I BU 9/09, nie publ.).

To swoiste rozumienie pojęcia niezgodności z prawem wyroku musi być także uwzględnione przy ocenie, na podstawie art. 424⁹ k.p.c., czy skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku powinna być przyjęta do rozpoznania przez Sąd Najwyższy, czy też - jako oczywiście bezzasadna - nie powinna zostać przyjęta. Oczywiście bezzasadna, w rozumieniu tego przepisu, jest skarga, której zarzuty nie wskazują na kwalifikowane naruszenie prawa. Inne ewentualne uchybienia, nawet jeżeli naruszają poszczególne przepisy, nie mogą stanowić skutecznej podstawy skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku, wskazując na jej oczywistą bezzasadność w rozumieniu art. 424⁹ k.p.c.

Wniesioną przez stronę pozwaną skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia należy uznać za oczywiście bezzasadną. Skarżący zmierzają w niej do zakwestionowania ustalonych w sprawie faktów i dokonanej przez Sądy oceny dowodów, co nie może odnieść skutku ze względu na treść art. 424⁴ zd. 2 k.p.c., który wyłącza tego rodzaju zarzuty z podstaw skargi. Ponadto skarżący skupiają się na podważaniu rozumowania Sądów odnoszącego się tylko do jednej z współistniejących przyczyn wystąpienia przez powoda o zwrot świadczenia, tzn. do kwestii niezatrudniania przez pełen okres 24 miesięcy bezrobotnych na doposażonych stanowiskach, natomiast pomijają ustaloną przez sądy współprzyczynę tj. nieutrzymywanie wymaganego poziomu zatrudnienia (14 + 2 miejsca pracy) przez cały okres wykonywania umowy (aż do odstąpienia od niej przez powoda). W tych okolicznościach skarga pozwanych o stwierdzenie niezgodności zaskarżonego wyroku z prawem nie może zostać przyjęta do rozpoznania.

Na wniosek powoda zawarty w odpowiedzi na skargę Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania skargowego na podstawie § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).